

Aesthetics in Action (správa z 19. Medzinárodného kongresu estetiky)

Agáta Kočišánová; akocisanova@gmail.com

Presne na 100. výročie od svojho prvého usporiadania v Berlíne a po 13-ročnej prestávke, kedy sa Medzinárodná asociácia estetiky (IAA) rozhodla rozšíriť jeho geografické merítko a presunúť tak miesto konania mimo Európu – Tokyo (2001), Rio de Janeiro (2004), Ankara (2007) a naposledy Beijing (2010), vrátil sa opäť najväčší kongres estetiky tohto leta v strednej Európe do neďalekého kráľovského centra južného Poľska.

Krakov privítal na svojej pôde vyše 500 účastníkov a ponúkol okrem iného priestor pre 370 individuálnych prezentácií, medzi ktorými mal svoje zastúpenie aj Inštitút estetiky, vied o umení a kulturológie Filozofickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove. V rámci dvoch najnavštevovanejších sekcií tohto podujatia – “Aesthetics – Vision and Revision“(100 abstraktov) a “Aesthetics in Practice“(63 abstraktov) stali sa prezentácie príspevkov jeho členov, a to konkrétne: Aesthetics and Art: Two Storylines and Their Communication – prof. PhDr. Jana Sošková CSc; Tradition and Innovation as Related Principles in Slovak Music Culture – doc. Mgr. Art. Tatiana Pirníková PhD.; Revisions of Kantian Aesthetics in Slovak Aesthetic Thinking – Mgr. A. Kverka PhD., Freedom of Thinking – George Santayna and Marián Városov – Mgr. Lenka Bandurová PhD.; Semiotics of Prehistoric Artifacts – Mgr. Lukáš Makky, skvelým úspechom, dôkazom ktorého bola aj skutočná originalita ich bádateľského prístupu a aktuálnosť ich tematického zamerania, čo zanechalo nepochybne na poli esteticko-filozofických rozmerov takéhoto globálneho razenia nezmazateľnú stopu.

Krakovský kongres priniesol množstvo odpovedí a nespočetné množstvo rébusov nesúcich sa v duchu jednej z jeho najhlavnejších i najdiskutovanejších tém – východoázijskej estetiky, ktorá sa stala spolu so svojimi početnými zástupcami z Číny, Južnej Kórey a Japonska zároveň jasnou predzvest'ou miesta jeho nasledujúceho konania – Seoulu (Južná Kórea) v roku 2016.

Hostiteľskou pôdou boli v značnej miere predovšetkým priestory Auditoria Maxima spolu s blízkym Collegium Novum a Collegium Maius Jagelonskej univerzity v Krakove. Múzeá Mocak, Manggha či Bunkier Sztuki boli ďalšími dôležitými prvkami v našej snahe o pochopenie umeniu dneška, vyvolanej medzi iným aj takými otázkami ako napríklad „What is the meaning of our world action?“ (Miško Šuvakovič) či „What happens to aesthetics today?“ (Arnold Berleant) ale aj odpoveďami ktoré ich nasledovali: „We have to state a serious question...It’s a double challenge.“ (Arnold Berleant).

Otvárací ceremoniál, 22. júla 2013, bezprostredne nasledovaný prednáškou dnes už bývalého prezidenta IAA, Curtisa L. Cartera, venovanou skôr myšlienkam Konfúcia než akémukoľvek inému filozofovi západnej ideovej tradície, prelínal sa následne do ďalších plodných úvah, debát, ale aj viacerých ústredných tém, ktorým sme venovali detailnú pozornosť. Jednou z nich bol vzájomný vplyv súčasného vizuálneho umenia, bio – vedy a aplikovaných vied, ako téma iniciovaná úvodnou výstavou diela amerického bio – umelca a teoretika Eduarda Kaca, pod názvom Lagoglyphs (tzv. série “lagoglifov“), odvodených od

svetoznámeho diela geneticky upraveného, zeleno – fluoreskujúceho zajaca Alby. Tá viedla k polemikám o význame vedeckého prístupu k umeniu nielen v rámci jednej z najústrednejších plenárnych sekcií vedených Wolfgangom Welschom, pod názvom “Aesthetics Beyond Aesthetics“, ale aj v mnohých čiastkových diskusiách týchto 7 dní. Ďalšia, úzko spätá a široko analyzovaná problematika, objavujúca sa vo vzťahu prírody a estetiky, prechádzala postupne do tematiky environmentálnej estetiky pod vedením Arnolda Berleanta. Inými významnými osobnosťami a prednáškami boli Aleš Erjavec a jeho “Aesthetics and Politics“, Alicja Kuczyńska a “Aesthetics in 20th Century Poland“, či Joseph Margolis a jeho “The Open of Interpretation“. Keďže v súčasnosti venujeme na našom inštitúte osobitnú pozornosť aj znovuobjaveniu významnej filozofky 20. storočia – Susanne K. Langerovej, prínosnou sa stala i sekcia pod názvom “Rediscovering Susanne Langer’s Relevance for Contemporary Aesthetics and Theory of Art“ pod vedením Adrienne Chaplin Dengerink, ktorá sa tejto téme venuje už vyše 30 rokov. Iné zaujímavé prezentácie, siahajúce nad rámec tradičnosti, opätovne späté s A. Berleantom a jeho sekciou “Aesthetics Engagement“, založenej na kritike dvoch základných konceptov západnej estetiky – na koncepte nezaujatosti a koncepte estetickej dištancie – rovnako ako aj tie, ktoré nadväzovali na Richarda Shustermana a jeho „somaestetiku“, venujúcu sa pragmatizmu a rozličným formám telesnej terapie a umeniu ľudského tela, prispeli k širokorozchodnému rozpätiu úvah, ku kvalite a v neposlednom rade k aktuálnosti tohto kongresu, ktorého sa nám podarilo zúčastniť.

PhDr. Agáta Košičanová
externá doktorandka
Inštitút estetiky a umeleckej kultúry
Filozofická Fakulta
akocisanova@gmail.com

www.casopisespes.sk
